

Mesék a rácson túlról

Prisoners Opportunity to Educate Children by Telling Stories

INTÉZMÉNY:
Budapesti Fegyház és
Börtön

KOORDINÁTOR:
VARGA RITA

A Budapesti Fegyház és Börtön öt ország – Lengyelország, Litvánia, Olaszország, Románia, Törökország – szakembereivel együttműködve valósította meg a fogvatartott apák és gyermekeik jobb kapcsolattartását elősegítő Grundtvig tanulási kapcsolatok projektet. Amellett, hogy kutatásban vizsgálták a börtönpopuláció társas és családi kapcsolatait, az eredményeket felhasználva készségfejlesztő tréningeket tartottak a fogvatartottaknak, és aktív bevonásukkal létrehoztak egy mesekönyvet is. A projekt mélyebb megismerését Peremicki Mónika bv. főhadnagy, a „PROTECT – Prisoners opportunity to educate children by telling stories” projekt koordinátora segítette.

A fogvatartott apák csoportja nem mondható tipikus felnőttképzési célcsoportnak. Miért gondolták mégis szükségesnek, hogy a családi kapcsolattartás területét javítandó, elindítsanak egy ilyen programot?

Két oldalról jött az ötlet. Egyrészt a büntetés-végrehajtásnak nagyon fontos feladata a fogvatartottak reintegrációjának, tehát a társadalomba való visszaillesztésének az elősegítése. Ebben maga az oktatás, képzés nagyon fontos tényező, főleg azért, mert a fogvatartottak igen jelentős része aluliskolázott. Tehát azokat az éveket, amelyeket a börtönben töltenek, mi szeretnénk ilyen szempontból pozitív hatásokkal megtölteni.

A másik ok, ami miatt belevágtunk, az volt, hogy korábban inkább a fogva tartott anyák és gyermekeik kapcsolattartására fókuszáltak a kutatások, holott a bebörtönzött szülők igen jelentős része férfi, így a gyerekeik-

nek gyakran kell megélniük az édesapjuk hiányát. A Budapesti Fegyház és Börtönben egyébként kizárólag férfi fogvatartottak vannak, tehát ezért is jött maga a téma, hogy az édesapák és gyermekeik kapcsolatát erősítsük a mesék és az oktatás segítségével.

Speciális helyzetben lévő emberekről van szó, speciális igényekkel. Esetükben milyen készségek és kompetenciák fejlesztésére volt leginkább szükség?

A programban részt vevő elítélteknek a társas és kognitív készségeit szerettük volna javítani, mint a történetírás, történetmondás, az aktív figyelés, a társakkal való kommunikáció, illetve magának a szülői kompetenciának a fejlesztése és a családtagokkal való kapcsolat erősítése. A reintegráció részeként ez azért *különösen fontos, hogy a hosszabb időre elítélt fogvatartottak ne távolodjanak el a gyermekeiktől és szabadulásuk után is kapcsolataikat megtartva, szülői felelősségük tudatában tudjanak velük foglalkozni.*

Milyen szempontok alapján választották ki a résztvevőket? Milyen volt a fogadókészség a fogvatartottak oldaláról, mennyire voltak nyitottak egy ilyen nemzetközi programra?

Nálunk minden egyes tréningre, oktatásra önkéntes alapon történik a jelentkezés. A nevelőtisztek, pszichológusok útján tájékoztatjuk a fogvatartottakat arról, hogy milyen kutatásba, projektbe vágott bele a Budapesti Fegyház és Börtön. Akiknek vannak gyermekeik és érdeklőd-

tek a projekt iránt, pszichológus munkatársunk vezetésével kisebb csoportokban egyéni foglalkozásokba kezdtek. Akik aztán később is, a többi tréning során bennmaradtak a csoportban, mert valós volt az érdeklődésük, elkezdték ezeket a célzott társas és kognitív készségfejlesztéseket. A csoport részéről egyébként nagyon pozitív visszajelzések voltak: ez abban is megmutatkozott, hogy az iskolában szerzhető tudást egyre többre értékelték, *így voltak, akik ennek folyamányaként jelentkeztek formális oktatásba, és beiratkoztak iskolába.* Sokkal nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak és magabiztosabbak lettek, hiszen úgy érezték, hogy nincsenek teljesen elzárva a külvilágtól, a családtagjaiktól, és sokkal közelebb érezték a gyermekeiket magukhoz, mint például azok a társaik, akik ebben a programban nem kívántak részt venni.

Elmondása alapján úgy tűnik, hogy sok projektet valósít meg az intézet. Mennyiben új dolog egy nemzetközi programban való részvétel? Milyen tapasztalataik voltak ezzel?

TÁMOP 5.6.1-es projektekben már többször részt vettünk, ezek kapcsán voltak különböző képzések a fogvatartottaknak, de nemzetközi szinten ez a Grundtvig tanulási kapcsolatok projekt volt az első ilyen – és reméljük, nem az utolsó. A program nagyon pozitív visszajelzést váltott ki. A Budapesti Fegyház és Börtönben jelenleg is alkalmazzuk ezeket a módszereket, most is vannak még a projekt befejezésétől függetlenül olyan tréningek, amelyek pont az aktív figyelemre, a történetírásra, a kommunikációra helyezik a hangsúlyt. A fogvatartottak szintjén a nemzetköziség annyira nem volt érzékelhető, hiszen ők a saját világukban, a saját gyermekükkel való kapcsolat

lat javulásának örültek. A kollégák és a projektbe bevont személyek számára volt ez inkább nagy küldetés és nagyobb felelősség. Új kultúrák megismerése, szakmai tudásuk és az angol nyelv fejlesztése, mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy ezt a projektet sikeresen meg tudjuk valósítani. A projekt szakmai megvalósítása mellett a többi országban tett látogatások és a tapasztalatcsere is jelentősen hozzájárultak a végeredményhez. Valamennyi partner a szívéen viselte a PROTECT programot, illetve azok a szakemberek, akiket a társországok bevontak, szintén nagyon együttműködőek voltak. Eredményeink – akár nemzetközi szintű – terjesztésére pedig az öt országgal közösen létrehoztunk egy honlapot.

Ilyen jó élmények és tapasztalatok után adja magát a kérdés: terveznek-e valamilyen folytatást, akár az intézet egymaga itthon, vagy esetleg az Erasmus+ program keretében?

Miután nagyon hasznosnak bizonyult ez a projekt, amit közel két év alatt megvalósítottunk, szeretnénk mindenképp valami hasonlóba belevágni. Ha sikerül olyan témát találni, ami a vezetők és a fogvatartottak érdeklődését felkelti, akkor mindenképp belevágunk egy új projektbe akár egyedül, akár mondjuk társországokat keresve.

PLÁNTEK LEA

www.budapestifegyhaz.hu